

obžalovaného uvažoval s hlediska, zdali není za nedbalé způsobení protiprávního účinku, jehož umyslné způsobení dávala mu za vinu obžaloba, zodpovědným dle čl. III. zák. z 15. října 1868, čís. 142 ř. zák. Předpoklady, v tomto článku stanovené, byly výsledky hlavního přelíčení napovězeny. Obžalovaný tiskopisy rozšiřoval. Obsah tiskopisů zakládá, jak dovozeno, skutkovou podstatu přečinu. Ohledně některých z těchto tiskopisů byla — jak odsuzující část nálezu první stolice uvádí — soudcovským nálezem vyslovena a řádně vyhlášena záповěď rozšiřování. Veškeré tiskopisy byly — jak rovněž uvádí nález napadeného rozsudku — vydány v Lipsku, tudíž v cizozemsku, a samy rozhodovací důvody zjišťují — arciť v odůvodňování současného odsuzujícího výroku pro přečin §u 24 zákona o tisku, — že z napsisů některých tiskopisů musel obžalovaný poznati, že jsou povážlivé povahy. Činí-li odstavec čís. 3 čl. III. zmíněného zákona rozšiřovatele zodpovědným a) za rozšiřování tiskopisů, soudcovskou záповědí stížených, — aniž by, obdobně požadavku vědomí o zabavení při rozšiřování tiskopisů zabavených, požadoval pachatelovo vědomí o soudcovské záповědi, b) za rozšiřování tiskopisů v cizině vydaných s povážlivým nápisem nebo o povážlivém předmětu, shledává patrně trestnou nedbalost rozšiřovatele v tom, že nepátral po případné záповědi, nebo nepřezkoumal obsah tiskopisu, ač daly k tomu podnět cizozemské místo vydání a povážlivost nápisu nebo předmětu. Proto rozšiřovatele nesprostí zodpovědnosti ani okolnosti obžalovaným zdůrazňované — ostatně v napadeném rozsudku nezjištěné, — že nevěděl o soudcovských záповědích a že tiskopisy byly vykládaný i na jiných výstavách, aniž vrchnost zakročila. Jak dovozeno, neuvazuje nalézací soud o skutku obžalovaného se všech hledisek právně závažných, ač byl k tomu dle §§ů 262, 267 tr. ř. povinen. Sprošřující výrok spočívá na neúplném, tudíž nesprávném použití zákona, a bylo jej z důvodu čís. 9 písm. a) §u 281 tr. ř. zrušiti, a vrátiti věc nalézacímu soudu k opětnému projednání a rozhodnutí v rozsahu zrušení, neboť ve zrušeném rozsudku a jeho důvodech nejsou zjištěny veškeré skutečnosti, které při správném výkladu zákona měly by tvořiti základ nálezu. Nehledě k tomu, že rozhodovací důvody omezují se na právní závěr shora uvedený, aniž by dle §u 270 čís. 5 tr. ř. zjišťovaly obsah tiskopisů, pokud se týče smysl, dosah a směr myšlenek v nich projevených, jsou slova sprošřující části rozsudečného nálezu »v Lipsku (u Gautzsche) tištěné a vydané« pouhým zopakováním dotyčného místa obžalovacího spisu, nikoliv zjišťováním této skutečnosti. Rozhodovací důvody nezmiňují se dále ani slovem o okolnosti, že a které tiskopisy a kdy byly v cizině vydány a ohledně kterých tiskopisů, kdy a kterým soudem bylo další rozšiřování zapovězeno a záповěď řádně vyhlášena. Rovněž nezjišťují skutečnosti, poukazující k tomu, že i nápisy tiskopisů byly takové, že mohly vzbuditi pozornost.

Čís. 1720.

Vztahují-li se urážlivé výroky, tvořící předmět soukromé obžaloby, i na svědka, jest na něm, by se při svém svědeckém výslechu o těchto výrocih zachoval dle §u 263 tr. ř.

(Rozh. ze dne 3. září 1924, Zm I 522/24.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem:

Rozsudkem okresního soudu v Hostinném ze dne 8. února 1924 a rozsudkem krajského jako odvolacího soudu v Jičíně ze dne 3. května 1924 porušen byl zákon v ustanovení § 263 tr. ř.; rozsudky ty se zrušují a obžalovaný sprostřuje se podle § 259 čis. 3 tr. ř. z obžaloby pro přešupek proti bezpečnosti cti dle § 496 tr. zák., spáchaný tím, že dne 12. ledna 1924 v H. veřejně a před více lidmi Štěpánu T-ovi zlým nakládáním vyhrožoval a jemu nadával.

D ů v o d y:

Paulina E-ová podala dne 15. ledna 1924 u okresního soudu v Hostinném protokolární soukromou obžalobu na Františka W-a pro přešupek proti bezpečnosti cti, jehož se prý dopustil tím, že jí a její rodině dne 12. ledna 1924 veřejně nadal slovy »Hurengesindel, Diebsgesindel, verfluchte hungrige Aeser und verfluchte Gurke.« Při hlavním, dne 18. ledna 1924 konaném přelíčení byl jako svědek slyšen manžel soukromé obžalobkyně Štěpán E., jenž v podstatě potvrdil děj žalobní a zejména uvedl, že obžalovaný se vyjádřil: »Ihr hungriges Gesindel, Ihr habt mir die Ernte gestohlen, das Feld verschluckt, Hurengesindel.« Rozsudkem okresního soudu v Hostinném ze dne 23. ledna 1924 byl pak František W. ve smyslu soukromé obžaloby pro přešupek dle §u 496 tr. zák. uznán vinným a odsouzen k trestu vězení na 48 hodin podmíněně se zkušební dobou jednoho roku. K odvolání obžalovaného byl rozsudek ten krajským jako odvolacím soudem v Jičíně dne 8. března 1924 v celém svém obsahu potvrzen. Uvedený svědek Štěpán E. podal dne 1. února 1924 u okresního soudu v Hostinném na Františka W-e obžalobu pro přešupek proti bezpečnosti cti, spáchaný tím, že mu dne 12. ledna 1924 veřejně v H. vynadal slovy — blödes Aas — a hrozil mu zlým nakládáním, pozdvihnuv na něho prázdné napájedlo, chtěje ho jím bít. Za líčení ze dne 8. února 1924 vyplývalo z výpovědi svědkyně Pauliny E-ové nade vší pochybnost, že Štěpánem E-em zažalovaný děj týká se téhož výstupu ze dne 12. ledna 1924, pro který František W. již rozsudkem okresního soudu v Hostinném ze dne 23. ledna 1924 byl odsouzen. Nicméně byl dalším rozsudkem okresního soudu v Hostinném ze dne 8. února 1924 František W. opět uznán vinným přešupkem proti bezpečnosti cti podle §u 496 tr. zák., spáchaný tím, že dne 12. ledna 1924 soukromému obžalobci Štěpánu E-ovi veřejně a před více lidmi vynadal a mu zlým nakládáním hrozil, a byl za to podle § 496 tr. zák. odsouzen do vězení na 8 dnů a to bezpodmínečně. Proti rozsudku tomu ohlásil a provedl obžalovaný včas odvolání do výroku o vině i trestu a zvláště též do nepřiznání podmíněného odsouzení. Po provedeném odvolacím přelíčení bylo odvolání obžalovaného rozsudkem krajského jako odvolacího soudu v Jičíně ze dne 3. května 1924 zamítnuto a byl napadený rozsudek v plném znění potvrzen.

Posléz uvedené dva rozsudky obou stolic se nesrovnávají se zákonem. Pravidlo, že o všech sbíhajících se trestných činech, těmž obviněnému za vinu kladených, vydán býti má jediný konečný rozsudek, obsaženo jest v §u 56 tr. ř., a §§y 34, 35, 267 tr. zák. stanoví, že trest za více trestných činů vyměřen býti musí jednotně. Ze základních těchto

pravidel připouští výjimku jen § 57 tr. ř. k zamezení průtahu nebo stížení řízení neb ku zkrácení vazby obviněného, ve kterýchžto případech však obžalobce je povinen, aby hned prohlásil, zdali si ohledně ostatních, témuž obviněnému za vinu kladených obvinění stíhání vyhrazuje; § 263 tr. ř. pak ustanovuje, že soud žalobci má vyhraditi právo, stíhati skutek, nově přibylý, zvláště o sobě, jinak stíhání pro tento skutek nemá již místa. V tomto případě byl Štěpán E., jak uvedeno, při hlavním přelíčení ze dne 18. ledna 1924 slyšen jako svědek ohledně žalobního děje z 12. ledna 1924, manželkou jeho, Paulinou E-ovou zažalovaného, dle něhož obžalovaný nejen jí, nýbrž i rodině nadal způsobem svrchu uvedeným. Že by se Štěpán E. výroky, ohledně nichž svědčil a jež zřejmě vztahovaly se také na něho, anebo že by vedle toho jiným ještě způsobem cítil se taktéž uraženým, neuplatňoval. Leč právě při této příležitosti bylo na něm, aby ve smyslu §u 263 tr. ř. jako soukromý obžalobce vystoupil a žádal i pro svou osobu za potrestání, nebo si vyhradil stíhání pro urážku, pouze na něho se vztahující. Neučiniv toho, pozbyl svého žalobního práva. Stejně nalezl již také nejvyšší soud v rozhodnutí Sb. n. s. č. 36.

Čís. 1721.

Ochrana republiky (zákon ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n.

Všeobecné normy a zásady trestního zákona platí i pro obor zákona na ochranu republiky, pokud v zákoně tom není jinak ustanoveno.

K pojmu »popuzování« (§ 14 čís. 3 zákona) stačí, že výrok, ať vytryskl z jakýchkoliv pocitů a pohnutek, je objektivně způsobilým vyvolati v jiných pocity zášti proti chráněným právním statkům; nevyžaduje, by čin měl v zápětí skutečný účinek.

Není třeba, by všechny osoby, tvořící »zástup«, byly na jednom místě seskupeny; stačí, stal-li se projev dle okolností místa takovým způsobem, že mohl býti jimi postřehnut.

V subjektivním směru se vyžaduje vědomí pachatele, že jeho výrok jest způsobilým popuzovati k zášti a že jest slyšen (může býti slyšen) více osobami, jichž počet naplňuje pojem »zástupu«.

(Rozh. ze dne 6. září 1924, Zm I 463/24.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Mostě ze dne 22. května 1924, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle §u 14 čís. 3 zákona ze dne 19. března 1923, čís. 50 Sb. z. a n. a přestupkem dle §u 516 tr. zák., zrušil napadený rozsudek ve výroku odsuzujícím pro přečín §u 14 čís. 50/23, a vrátil věc nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl. Jinak zmateční stížnost zavrhl. V otázkách, o něž tu jde, uvedl v

d ů v o d e c h :

Pokud jde o právní posouzení věci nalézacím soudem, dlužno si především uvědomiti, že zákon na ochranu republiky je speciálním a tvoří integrující součástku obecného zákona trestního. Je proto samozřejmo, že všeobecné normy a zásady trestního zákona platí i pro dosah zákona